

Følge deraf antages at henholde sig til den Ordning, som gjaldt før 1848, og dette finder jeg navnlig bestrækt ved at se hen til Grundlovens § 70, hvor man nemlig har anset det nødvendigt i en enkelt Retning at give en udtryffelig Bestemmelse om, at kun en Lov skal kunne ordne de paagjældende Forhold. Der staar nemlig i § 70: „Den dømmende Magts Udøvelse kan kun ordnes ved Lov.“ Heraf følger med Nødvendighed, at man i 1848 ikke paa nogen Maade har villet tillade, at Administrationen skulde kunne ordne Noget som helst vedrørende Udøvelsen af den dømmende Myndighed, men man har ikke anset det nødvendigt at give en saadan Bestemmelse med Hensyn til selve den udøvende Magt. Deraf følger selvfølgelig ikke, at Administrationen kan for bestandig ordne den udøvende Magt; men saa længe ikke en Lov har ordnet dette Forhold, maa dette vedblive at være det samme som i 1848, hvilket Grundloven ikke lægger nogen Hindring i Veien for, nemlig at Forholdet kan ordnes administrativt. Dette beider jeg det ærede Medlem for Veile Amts 3die Valgkreds lægge Mærke til, at vi saaledes have en udtryffelig Grundlovbestemmelse, som ordner Forholdet i en enkelt Henseende, nemlig for den dømmende Myndigheds Bedkommende, men at man ikke har nogen saadan Bestemmelse med Hensyn til den udøvende Magt, og hvis det ærede Medlem vil gjøre sig den Uleilighed at se efter i Lovsamlingen fra 1850 af og indtil vore Dage, vil han finde en Mangfoldighed af Exempler paa, at man har ordnet Forhold vedrørende selve den udøvende Magt paa anden Maade end ved Lov, vel at mærke saa længe en Lov ikke har været given, hvorved Administrationen selvfølgelig er affaaet fra at kunne gribe ind i og ordne Forholdet. Jeg tror, at dette kan udtrykkes saaledes, som det ogsaa stadig er blevet opfattet lige fra 1848 indtil nu, og i hvilken Henseende man ikke har været nogen som helst Lov, at ligesom man kunde fordele de Forretninger, som høre til en bestemt Klasse Embedsmænd, mellem disse Embedsmænd indbyrdes, saa længe en Lov ikke er kommet imellem, saaledes maa det Samme ogsaa være Tilfældet i alt andet Administrationens Vedrørende, altsaa ogsaa dette Forhold, saa længe der ikke er vedtaget en Lov, som forbyder det. Det er tilstrækkelig bekendt, at der ikke foreligger nogen som helst Lov, der har ordnet dette Forhold, saaledes at Ministeren herved skulde være udelukket fra at bruge den administrative Magt, om hvilken jeg ikke ser Andet, end at den fremdeles maa tilkomme Ministeriet. At man har gjort Forsøg paa at faae Forholdet ordnet ved Lov, kan, saa længe en saadan Lov ikke er udkommen, aldeles Intet bevise i saa Henseende, og det er vistnok heller ikke det ærede Medlem for Veile Amts 3die Valgkreds (Th. Nielsen), der har draget Spørgsmaalet frem, ubekjendt, at man baade i

1850 og i 1854 paa Grundlag af det fra For tiden Foreliggende har anset sig berettiget til at ordne meget omfattende og indgripende Forhold administrativt. Jeg tenker her nærmest paa Beskjendtgjørelsen af 13de Mai 1850 angaaende examen artium ved de lærde Skoler m. m. Desuden er der jo ogsaa en Beskjendtgjørelse af 19de Mai 1854, som ordner et Universitetet vedrørende Forhold, og som endogfaa gjør Forandring i Forordningen af 9de Januar 1824, hvilke Beskjendtgjørelser maa anses for at være lovhjemlede derved, at, som jeg berørte før, Sagen der var den samme som her, nemlig, at man kun bygger videre paa et tidligere givet Grundlag. — Jeg kunde maaske til det alt Udvillede endnu ogsaa føje et andet Raisonnement, som efter min Mening har ialtsald nogen Betydning i denne Henseende, og det er nemlig dette, at efter den protestantiske Kirkeret, altsaa ogsaa efter den danske Kirkeret, saaledes som den faktisk gjælder endnu, er der en særlig Stilling for Hans Majestæt som Hoved for Kirken (Afskyldelse af S. M. Han'en). Dette er nu saaledes, selv om det ærede Medlem ikke synes derom. Da man i 1536 her fulgte det andetsteds givne Exempel og gik over fra Katholicismen til Lutherdommen, etablerede man netop for Kongen en særlig Stilling som Hoved for Kirken, og denne maa han efter vor Grundlov i alt Fald indtil videre vedblive at have. Vor Grundlov har i saa Henseende blot fulgt det Retsspor, som en Gang forelaa, hvilket giver sig tilkjende blandt Andet derved, at der for Kongen som for ingen anden Statsborger er opstillet den Regel at være Medlem af den evangelisk-lutheriske Kirke, og indtil den Forsatning, som er omtalt i et senere Afsnit af Grundloven, er given, ser jeg ikke rettere, end at der ogsaa heraf kan drages i det Mindste nogen Slutning med Hensyn til Hans Maj. Kongens og Administrationens Stilling. Efter at være kommen til det Resultat, hvortil jeg er kommen, vilde det glæde mig at høre, hvorledes den høitærede Minister opfatter Stillingen. Jeg kan ikke komme til andet Resultat end, saa længe der ikke er givet en Lov angaaende de her henhørende Forhold, er Administrationens Raadighed meget betydelig, og dette er for mig et afgjørende Moment til for at søge at opnaa en Gang at faae dette Forhold ordnet ad Lovgivningens Vej. Det er min fulde Overbevisning, at der i Fjor under den daværende Minister ad den af ham betraadte Vej kunde være opnaaet Noget, der formentlig i ikke ringe Grad vilde have tilfredsstillet Forbringer, der stilles fra dette Thing. Det er ligeledes min Mening, at der, om end ad en anden Vej, ogsaa godt kan opnaas Overenskomst med den nuværende høitærede Minister, og jeg ser ikke rettere, end at der i Administrationens Stilling, der er ganske foregen i dette Tilfælde, er en meget stærk Opfordring for os, for Rigsdagen, til at komme til en Overenskomst med den høitærede